

**INSPEKCIJSKI
NADZOR
Izvještaj**

**UREĐENJE PROSTORA

IZGRADNJA OBJEKATA**

**Maj
2018**

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

Centar za građansko obrazovanje
Centre for Civic Education

Izdavač:
Centar za istraživačko novinarstvo Crne Gore

Za izdavača:
Milka Tadić-Mijović

Urednik izdanja:
Slavoljub Šćekić

Stručni konsultant:
NVO KANA / ko ako ne arhitekt

Lektor:
Nina Bukilić

Prepress:
Dragan Lučić

Štampa: Studio Mouse

Tiraž: 200 kom

Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost nevladinih organizacija Centar za istraživačko novinarstvo Crne Gore (CIN-CG) i NVO KANA/ko ako ne arhitekt, i ni na koji način ne može biti interpretirana kao zvanični stav Evropske unije, niti Centra za građansko obrazovanje (CGO).

Projekat „Naš PLAC (PLANiranje Cementiranja) – Podgorica“ sprovodi Centar za istraživačko novinarstvo Crne Gore (CIN-CG), u saradnji sa NVO KANA/ko ako ne arhitekt, a podržan je kroz program „Smjestimo korupciju u muzej“ koji vodi Centar za građansko obrazovanje (CGO), a finansira ga Evropska Unija.

Inspekcijski nadzor

UREĐENJE PROSTORA

IZGRADNJA OBJEKATA

Izvještaj

Jun 2018. godine

SADRŽAJ

I UVOD	6
II INSPEKCIJSKI NADZOR U OBLASTI UREĐENJA PROSTORA I IZGRADNJE OBJEKATA	7
III PREGLED INSPEKCIJSKOG NADZORA	7
IV INSPEKCIJA ZA URBANIZAM	9
V INSPEKCIJA ZA GRAĐEVINARSTVO	10
VI INSPEKCIJA ZAŠTITE PROSTORA	12
VII LISTE INVESTITORA ZA KOJE JE UTVRĐENO DA KRŠE PROPISE KOJI REGULIŠU OBLAST UREĐENJA PROSTORA	13
VIII NOVI ZAKON REFORMIŠE INSPEKCIJSKI NADZOR	14

I UVOD

Inspekcijski nadzor u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata pokazao se kao nedovoljno efikasan da se izbori sa gorućim problemom nelegalne gradnje u Crnoj Gori. U proteklom periodu Inspekcija za urbanizam, Inspekcija za građevinarstvo i Inspekcija zaštite prostora definitivno nijesu uradile dovoljno da zaštite crnogorski prostor od ekstenzivnog uništavanja. Novi Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata, usvojen u jesen 2017, unio je velike promjene i u oblast inspekcijskog nadzora.

Dok naša zemlja hronično pati od ogromnog broja nelegalno sagrađenih objekata, kojih je prema procjenama više od 100 hiljada, aktivnosti tri inspekcije koje su bile zadužene za oblast uređenja prostora i izgradnje objekata po zakonu koji je važio do pred kraj 2017. godine više su nego skromni.

Od 2014. godine, kada je posljednji put izmijenjen stari zakon, pa do njegovog stavljanja van snage, tri inspekcije su ukupno izvršile više od 13 hiljada inspekcijskih pregleda, a utvrdile postojanje svega 2.800 nepravilnosti. Kroz prekršajne naloge naplaćeno je manje od 40 hiljada eura kazni, dok je kroz vođenje postupaka pred sudom za prekršaje naplaćeno dodatnih oko 100 hiljada eura.

Samo je jedna od tri inspekcije tokom cijelog četvorogodišnjeg perioda imala zaposlene sve inspektore koji su predviđeni aktima o sistematizaciji, a podaci iz izvještaja pokazuju da što je neka inspekcija imala manje ljudi, manji je imala i prosjek inspekcijskih pregleda po jednom inspektoru.

Za sve ovo vrijeme, sve tri inspekcije zajedno podnijele su oko 450 krivičnih prijava, ali one nemaju javno dostupne podatke o ishodima krivičnih postupaka.

Liste investitora i izvođača radova za koje je utvrđeno da su kršili propise iz oblasti uređenja prostora, koje je objavljivala Uprava za inspekcijske poslove, broje znatno manje subjekata od broja nepravilnosti koje su inspekcije utvrdile. Ipak, i u takvim, više nego skromnim listama, prisutna su veoma sporna pravna ili fizička lica, uključujući preduzeća u vlasništvu države i neke kontroverzne biznismene koje su mediji dovodili u vezu sa raznim nezakonitostima.

II INSPEKCIJSKI NADZOR U OBLASTI UREĐENJA PROSTORA I IZGRADNJE OBJEKATA

Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata, koji je važio do oktobra 2017. godine, definisao je tri inspekcije na državnom nivou koje su bile zadužene za ovu oblast – Inspekcija za urbanizam, Inspekcija zaštite prostora i Inspekcija za građevinarstvo¹.

Za potrebe ovog izvještaja, analiziran je rad sve tri inspekcije od 2014. godine, kada je posljednji put mijenjan stari zakon, zaključno sa 2017. godinom, kada je prestao da važi.

Sve tri inspekcije radile su u okviru jedinstvenog organa – Uprave za inspeksijske poslove.

III PREGLED INSPEKCIJSKOG NADZORA

Inspekcija za urbanizam, Inspekcija zaštite prostora i Inspekcija za građevinarstvo sprovele su zajedno u toku četiri godine više od 13 hiljada inspeksijskih pregleda.

Prosječan broj inspeksijskih pregleda po jednom inspektor												
Inspekcija	2014			2015			2016			2017		
Inspekcija	A	B	A/B	A	B	A/B	A	B	A/B	A	B	A/B
Urbanizam	128	5	26	93	5	19	111	5	22	98	5	20
Građevinarstvo	350	4	88	583	4	146	406	4	102	287	5	57
Zaštite prostora	2,165	17	127	2,974	17	175	3,087	17	182	3,345	17	197

Legenda:

A – ukupan broj inspeksijskih pregleda

B – ukupan broj inspektora

A/B – prosječan broj inspeksijskih pregleda po inspektor

Tabela 1: Prosječan broj inspeksijskih pregleda po jednom inspektor
Izvor: Izvještaji o radu Uprave za inspeksijske poslove za period 2014-2017².

¹ Skupština Crne Gore, Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata (Sl. List br. 051/08 od 22.08.2008, 040/10 od 22.07.2010, 034/11 od 12.07.2011, 040/11 od 08.08.2011, 047/11 od 23.09.2011, 035/13 od 23.07.2013, 039/13 od 07.08.2013, 033/14 od 04.08.2014), čl. 144 do 153. Više informacija na:

<http://www.mrt.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=305968&rType=2&file=Zakon%20o%20uredjenju%20prostora%20i%20izgradnji%20objekata.pdf> (posljednja posjeta 20.05.2018).

² Vlada Crne Gore, Uprava za inspeksijske poslove, Izvještaji o radu Uprave za inspeksijske poslove za 2014, 2015, 2016. i 2017. godinu. Više informacija na:

<http://www.uip.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=315433&rType=2&file=Izvjestaj%20o%20radu%20Uprave%20za%20inspeksijske%20poslove%20za%202017.%20godinu.docx>

<http://www.uip.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=268570&rType=2&file=Izvjestaj%20o%20radu%20Uprave%20za%20inspeksijske%20poslove%20za%202016.godinu.pdf>

<http://www.uip.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=233533&rType=2&file=Izvjestaj%20o%20radu%20Uprave%20za%20inspeksijske%20poslove%20za%202015.godinu.docx>

<http://www.uip.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=193404&rType=2&file=Godisnji%20izvjestaj%20Uprave%20za%20inspeksijske%20poslove%20za%202014%20godinu.docx> (posljednja posjeta 20.05.2018).

Ubjedljivo najviše pregleda sprovela je Inspekcija zaštite prostora (85%), pa Inspekcija za urbanizam (12%). Na posljednjem mjestu je Inspekcija za građevinarstvo sa svega tri procenta inspekcijskih pregleda.

Posmatrano po broju inspektora, statistika je slična. Svaki inspektor u Inspekciji zaštite prostora sprovodio je godišnje u prosjeku između 127 i 197 inspekcijskih pregleda, u Inspekciji za građevinarstvo između 57 i 146 i u Inspekciji za urbanizam između 19 i 26.

Utvrđenih nepravilnosti ukupno je bilo više od 2.800, a najviše ih je identifikovala Inspekcija zaštite prostora, pa Inspekcija za građevinarstvo, a potom Inspekcija za urbanizam.

Utvrđene nepravilnosti kroz inspekcijske preglede				
Inspekcija / godina	2014	2015	2016	2017
Urbanizam	62	39	51	23
Građevinarstvo	138	216	121	89
Zaštite prostora	432	589	669	372
Ukupno	632	844	841	484

Tabela 2: Utvrđene nepravilnosti kroz inspekcijske preglede
Izvor: Izvještaji o radu Uprave za inspekcijske poslove za period 2014-2017³.

³ Ibid.

IV INSPEKCIJA ZA URBANIZAM

Nadležnost Inspekcije za urbanizam bio je nadzor nad planskim dokumentima kao i izdatim građevinskim dozvolama za izgradnju objekata koji se grade po državnim i lokalnim planskim dokumentima. Nadzor je sproveden kod nadležnih sekretarijata za urbanizam u lokalnim samoupravama, kao i u Ministarstvu održivog razvoja i turizma.⁴

Inspekcija za urbanizam je u kontinuitetu funkcionisala sa pet inspektora, iako je aktom o sistematizaciji 2014. godine bilo sistematizovano šest, a od 2015. godine sedam.⁵

Ipak, aktivnosti Inspekcije za urbanizam u posmatranom četvorogodišnjem periodu više su nego skromni. Ukupno su imali 430 inspekcijskih pregleda, od čega je skoro 80% urađeno po inicijativama trećih lica. Tek u posljednjoj, 2017. godini, Inspekcija za urbanizam je pokazala veću samoinicijativnost, pa je izvršila tri puta više redovnih inspekcijskih pregleda nego za prethodne tri godine zajedno.

Iako je tokom svake godine broj utvrđenih nepravilnosti bio izuzetno visok, pa je u prosjeku dvije petine pregleda rezultiralo otkrivanjem neke nepravilnosti, koje su rezultirale izricanjem više od 350 upravnih mjera, broj kontrolnih inspekcijskih pregleda bio je izuzetno nizak. Takvih pregleda bilo je manje od 30 za ukupno četiri godine. Ovo pokazuje da Inspekciju za urbanizam nije pretjerano zanimalo da li se izrečene upravne mjere sprovode, odnosno da li se otklanjaju nepravilnosti uočene prilikom inicijalnog nadzora.

Aktivnost / godina	2014	2015	2016	2017	Ukupno
Broj inspekcijskih pregleda	128	93	111	98	430
Redovni	9	1	8	49	67
Po inicijativi	110	91	92	43	336
Kontrolni	9	1	11	6	27
Broj utvrđenih nepravilnosti	62	39	51	23	175
Broj upravnih mjera	89	95	108	66	358
Ukazivanje	9	9	7	10	35
Predlog za ocjenu ustavnosti planskog dokumenta	1	1	4	1	7
Predlog za poništavanje rješenja o izdavanju građevinske dozvole	52	35	21	31	139
Predlog za oduzimanje licence	27	48	71	21	167
Upozorenje da plan nije donijet u skladu sa zakonom	0	2	5	1	8
Rješenja	0	0	0	2	2

Tabela 3: Pregled aktivnosti Inspekcije za urbanizam

Izvor: Izvještaji o radu Uprave za inspekcijske poslove za period 2014-2017⁶.

⁴ Ibid

⁵ Ibid

⁶ Ibid

V INSPEKCIJA ZA GRAĐEVINARSTVO

Nadležnost Inspekcije za građevinarstvo bila je nadzor nad izgradnjom objekata za koje je izdata dozvola na lokalnom ili centralnom nivou, kao i nad podzakonskim aktima za sprovođenje Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata⁷.

Inspekcija za građevinarstvo je do 2017. godine imala sistematizovanih šest radnih mjesta, od čega su samo četiri bila popunjena. U 2017. broj sistematizovanih mjesta povećan je na 11, a od toga bilo je popunjeno svega pet.

Iako Crna Gora ima ogroman problem sa nelegalnim, odnosno objektima koji su građeni bez dozvola, kojih je prema procjenama iz prve polovine 2017. godine oko 100.000⁸, građevinska inspekcija nije uradila mnogo u suzbijanju ovog problema.

U periodu od 2014. do kraja 2017. godine, sprovedeno je malo više od 1.600 inspekcijskih pregleda. Od toga je svega 16% pregleda odrađeno po sopstvenoj inicijativi, a najveći dio po inicijativama trećih lica. Iako je u svakom trećem slučaju utvrđena neka nepravilnost, kaznena politika se u najvećoj mjeri svodila samo na ukazivanje. Prekršajnih naloga bilo je svega 12, sa ukupnim kaznama ispod 10 hiljada eura. Podnijeto je više od 140 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka i naplaćeno više od 100 hiljada eura kazni. Podnijeto je samo 12 krivičnih prijava, ali nema informacija o njihovom ishodu.

Aktivnost / godina	2014	2015	2016	2017	Ukupno
Broj inspekcijskih pregleda	350	583	406	287	1,626
Redovni	59	167	40	0	266
Po inicijativi	291	416	366	287	1,360
Broj utvrđenih nepravilnosti	138	216	121	89	564
Broj ukazivanja	112	195	121	89	517
Broj rješenja	30	28	24	31	113
O zabrani izvođenja daljih radova	24	15	12	17	68
O rušenju	3	6	2	6	17
O rušenju dotrajalih objekata	0	0	3	0	3
O otklanjanju nepravilnosti	1	0	0	0	1
O puštanju u probni rad	2	7	4	8	21
O troškovima administrativnog izvršenja	0	0	3	0	3
Broj žalbi	15	6	11	8	40
Odbijeno	11	6	10	4	31
Usvojeno	3	0	1	2	6
U toku	1	0	0	2	3

⁷ Ibid.

⁸ A.O. „Svaki šesti gradio na divlje“, Dnevne novine „DAN“, Podgorica, 28.05.2017. godine. Više informacija na: <http://www.dan.co.me/?nivo=3&rubrika=Drustvo&clanak=600331&datum=2017-05-28> (posljednja posjeta 29.05.2018)

Tužbe upravnom sudu	4	1	7	1	13
U toku	2	0	5	1	8
Odbijena	1	1	1	0	3
Usvojena	1	0	1	0	2
Broj prekršajnih naloga	1	1	8	2	12
Iznos izrečenih novčanih kazni prekršajnim nalogima (u EUR)	1,000	500	7,000	1,000	9,500
Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	39	54	37	13	143
Riješeno	9	27	n/p	n/p	36
U toku	30	27	n/p	n/p	57
Iznos izrečenih novčanih kazni kroz prekršajni postupak (u EUR)	6,780	18,170	61,565	16,810	103,325
Broj krivičnih prijava	6	3	1	2	12

Napomena: n/p – nema javno dostupnih podataka

Tabela 4: Pregled aktivnosti Inspekcije za građevinarstvo
Izvor: Izvještaji o radu Uprave za inspekcijske poslove za period 2014-2017⁹.

⁹ Vlada Crne Gore, Uprava za inspekcijske poslove, Izvještaji o radu Uprave za inspekcijske poslove za 2014, 2015, 2016. i 2017. godinu. Više informacija na:

<http://www.uip.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=315433&rType=2&file=Izvieštaj%20o%20radu%20Uprave%20za%20inspekcijske%20poslove%20za%202017.%20godinu.docx>

<http://www.uip.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=268570&rType=2&file=Izvieštaj%20o%20radu%20Uprave%20za%20inspekcijske%20poslove%20za%202016.godinu.pdf>

<http://www.uip.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=233533&rType=2&file=Izvieštaj%20o%20radu%20Uprave%20za%20inspekcijske%20poslove%20za%202015.godinu.docx>

<http://www.uip.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=193404&rType=2&file=Godisnji%20izvjestaj%20Uprave%20za%20inspekcijske%20poslove%20za%202014%20godinu.docx> (posljednja posjeta 20.05.2018).

VI INSPEKCIJA ZAŠTITE PROSTORA

Inspekcija zaštite prostora bila je zadužena za nadzor nad primjenom Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, a tokom 2014. i 2015. godine i Zakona o stanovanju i održavanju stambenih objekata.

U Inspekciji zaštite prostora tokom cijelog perioda 2014-2017. godine bilo je sistematizovano 17 radnih mjesta i sva su popunjena.

Ova, najveća od tri inspekcije zadužene za nadzor nad primjenom pomenutog zakona, imala je i najviše inspeksijskih pregleda – više od 11 hiljada. Ovo je, takođe, jedini slučaj gdje je broj samoinicijativnih pregleda bio gotovo istovjetan broju pokrenutih po inicijativama trećih lica. U skoro svakom petom slučaju utvrđena je neka nepravilnost. Podnijeta je 441 krivična prijava, ali nema informacija o ishodima krivičnih postupaka.

Inspekcija je izdala skoro 100 prekršajnih naloga, ukupne vrijednosti od 30 hiljada eura.

Aktivnost / godina	2014	2015	2016	2017	Ukupno
Broj inspeksijskih pregleda	2,165	2,974	3,087	3,345	11,571
Redovni	977	1109	1,159	1,223	4,468
Po inicijativi	1,188	887	937	1,389	4,401
Kontrolni	0	978	991	733	2,702
Broj utvrđenih nepravilnosti	432	589	669	372	2,062
Broj ukazivanja	734	147	105	83	1,069
Broj rješenja	432	336	483	358	1,609
O rušenju	219	80	121	111	531
O uklanjanju	169	156	212	138	675
O pečaćenju	44	100	150	109	403
Izvršeno rješenja	72	99	104	114	389
Žalbe	84	67	88	58	297
Odbijene	53	27	22	14	116
Prihvaćene	31	35	42	25	133
U toku	0	5	24	19	48
Obustava postupka zbog dobijanja građevinske dozvole i odobrenja za postavljanje privremenih objekata	594	651	821	1,695	3,761
Broj krivičnih prijava	133	152	81	75	441
Broj prekršajnih naloga	8	29	19	42	98
Iznos izrečenih novčanih kazni prekršajnim nalogima (u EUR)	2,120	9,330	4,530	12,570	28,550

Tabela 5: Pregled aktivnosti Inspekcije zaštite prostora
Izvor: Izvještaji o radu Uprave za inspeksijske poslove za period 2014-2017¹⁰.

¹⁰ Ibid.

VII LISTE INVESTITORA ZA KOJE JE UTVRĐENO DA KRŠE PROPISE KOJI REGULIŠU OBLAST UREĐENJA PROSTORA

Broju od 2.800 nepravilnosti koje su utvrdile tri inspekcije u periodu 2014-2017. godine srazmjerom ne odgovaraju liste investitora i izvođača radova za koje je utvrđeno da krše propise iz oblasti uređenja prostora, a koje objavljuje Uprava za inspekcijske poslove.

Iako je tokom 2014. godine identifikovano više od 630 nepravilnosti u ovoj oblasti, Uprava je objavila listu od svega 27 slučajeva za koje je utvrđeno da se krše propisi o uređenju prostora.¹¹ Ovi slučajevi obuhvataju ukupno 27 fizičkih lica i sedam kompanija.

Istaknuta imena onih koji su kršili propise iz oblasti uređenja prostora tokom 2014. godine uključuju HTP Budvansku Rivijeru, Meso Promet iz Bijelog Polja, te kontroverznog biznismena iz Ulcinja Muja Redže. On je široj javnosti poznat po tome što je godinu ranije prijetio inspektorci zaštite prostora, jer je donijela rješenje o rušenju objekta koji je ovaj biznismen podigao bez građevinske dozvole¹².

Tokom 2015. utvrđeno je više od 840 nepravilnosti, ali lista investitora i izvođača radova i u ovoj godini prepoznaje neuporedivo manje slučajeva – ukupno 20. Ovi slučajevi obuhvataju 19 fizičkih i osam pravnih lica, a imena koja se ističu su Javno preduzeće za upravljanje morskim dobrom Crne Gore, Euromix – trade d.o.o. i HTP Budvanska Rivijera kao suinvestitori, te Sava Grbović iz Nikšića, kontroverzni biznismen i vlasnik Lutrije Crne Gore¹³.

Situacija nije bila bolja ni u 2016. godini. Tri inspekcije su ponovo identifikovale više od 840 nepravilnosti, ali je lista investitora i izvođača i ovaj put obuhvatila simboličan broj slučajeva – ukupno 16. Ovo je uključivalo 18 fizičkih i tri pravna lica, od čega najviše bode oči kompanija Grading d.o.o. iz Nikšića, koja se na ovoj listi pojavila i 2014. godine.¹⁴

Na kraju, lista za 2017. godinu objavljena je samo za prvih pet mjeseci. Prema navodima Uprave za inspekcijske poslove – od stupanja na snagu novog zakona, lista se neće sačinjavati. Ona broji 12 slučajeva, od čega 15 fizičkih i dva pravna lica.¹⁵

¹¹ Vlada Crne Gore, Uprava za inspekcijske poslove, *Lista investitora za koje je utvrđeno da krše propise koji regulišu oblast uređenja prostora za period od 01.01-31.12.2014. godine*, Podgorica, 19.03.2015. godine. Više informacija na:

<http://www.uip.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=195754&rType=2&file=Lista%20investitora%20i%20izvodjaca%20radova%20povreda%20propisa%20od%2001%2001%20do%2031%2012%20202014.docx> (posljednja posjeta 29.05.2018)

¹² Samir Adrović, *Redža telefonom prijetio inspektorci*, dnevni list Vijesti, Podgorica, 05.04.2013. Više informacija na:

<http://www.vijesti.me/vijesti/redza-telefonom-prijetio-inspektorci-121764> (posljednja posjeta 29.05.2018)

¹³ Vlada Crne Gore, Uprava za inspekcijske poslove, *Lista investitora za koje je utvrđeno da krše propise koji regulišu oblast uređenja prostora za period od 01.01-31.12.2015. godine*, Podgorica, 25.04.2017. godine. Više informacija na:

[http://www.uip.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=272429&rType=2&file=Lista%20investitora%20i%20izvodjaca%20radova%20202015%20\(2\).docx](http://www.uip.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=272429&rType=2&file=Lista%20investitora%20i%20izvodjaca%20radova%20202015%20(2).docx) (posljednja posjeta 29.05.2018)

¹⁴ Vlada Crne Gore, Uprava za inspekcijske poslove, *Lista investitora za koje je utvrđeno da krše propise koji regulišu oblast uređenja prostora za period od 01.01-31.12.2016. godine*, Podgorica, 25.04.2017. godine. Više informacija na:

<http://www.uip.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=272430&rType=2&file=Lista%20investitora%20zaključno%20sa%202016.god-nn.docx> (posljednja posjeta 29.05.2018)

¹⁵ Vlada Crne Gore, Uprava za inspekcijske poslove, *Lista investitora za koje je utvrđeno da krše propise koji regulišu oblast uređenja prostora za period od 01.01-01.06.2017. godine*, Podgorica, 25.04.2017. godine. Više informacija na:

<http://www.uip.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=279369&rType=2&file=Lista%20investitora%20i%20izvodjaca%20radova%2001.01-01.06.2017.docx> (posljednja posjeta 29.05.2018)

VIII NOVI ZAKON REFORMIŠE INSPEKCIJSKI NADZOR

Prema novom Zakonu o planiranju prostora i izgradnji objekata¹⁶, poslove inspeksijskog nadzora u oblasti planiranja i izgradnje vrši Ministarstvo održivog razvoja i turizma. U okviru Ministarstva je u oktobru 2017. godine formiran Direktorat za inspeksijske poslove i licenciranje, u sklopu kog funkcionišu Direkcija za inspeksijski nadzor za južni region, Direkcija za inspeksijski nadzor za centralni region i Direkcija za inspeksijski nadzor za sjeverni region, kao i Direkcija za licence i registar i Direkcija za drugostepeni postupak.¹⁷ Prema sistematizaciji, u okviru ove tri direkcije trebalo bi da bude zaposleno 70 inspektora: 23 za južni, 26 za centralni i 20 za sjeverni region.¹⁸ Ovo predstavlja značajno povećanje broja inspektora u odnosu na dosadašnje stanje, kada je u okviru Inspekcije za urbanizam, Inspekcije zaštite prostora i Inspekcije za građevinarstvo radilo manje od 30 inspektora. Stav Ministarstva je da će „sedinjavanje nadležnosti nekadašnje tri inspekcije u jednu urbanističko-građevinsku olakšati rad inspektorima, a istovremeno i jasno definisati nadležnosti, čime će se poboljšati efikasnost. Nadležnosti su im velike, ali je i planirani broj inspektora povećan u skladu sa planiranim obimom posla.“¹⁹ Sistematizacijom je predviđeno da novi inspektori moraju imati visoko obrazovanje, pri čemu bi najveći broj njih trebalo da posjeduje diplomu iz tehničko-tehnoloških nauka (Građevinski ili Arhitektonski fakultet). Manji broj inspektora može doći i iz drugih stručnih polja (fakulteti iz oblasti društvenih nauka, Vojna akademija, fakulteti iz oblasti prirodnih nauka ili fakulteti iz oblasti poljoprivrednih nauka). Svi novi inspektori treba da imaju položen stručni ispit za rad u državnim organima i određeno radno iskustvo.

Ostaje da se vidi da li će ovako organizovan i sistematizovan inspeksijski nadzor biti uspješniji u kontroli izgradnje, sprječavanju kršenja zakona i zaštiti prostora. Za očekivati je da će izazovi ovog posla ostati isti, kao i pritisci kojima su inspektori u oblasti urbanizma, građevinarstva i zaštite prostora i do sada bili izloženi, i za koje se može pretpostaviti da su među uzrocima dosadašnjeg nezadovoljavajućeg učinka. Takođe, ostaje da se vidi kada će Direktorat za inspeksijske poslove uspjeti da zaposli sve potrebne inspektore čija su radna mjesta predviđena sistematizacijom, tj. kada će urbanističko-građevinska inspekcija početi da radi u punom kapacitetu.²⁰ S obzirom na neophodne visoke kvalifikacije i zahtjeve posla, čak i popunjavanje ovih radnih mjesta kvalifikovanim stručnjacima može biti problem u sprovođenju reforme inspeksijskog nadzora.

¹⁶ Skupština Crne Gore, *Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata* (Sl. List br. 64/17 od 6.10.2017.). Zakon je dostupan na: <http://www.mrt.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=290023&rType=2&file=Zakon%20o%20planiranju%20prostora%20i%20izgradnji%20objekata.pdf> (posljednja posjeta 27. april 2018. godine)

¹⁷ Unutrašnje organizacione jedinice Ministarstva, dostupno na: <http://www.mrt.gov.me/organizacija> (posljednja posjeta 15. maj 2018. godine)

¹⁸ Ministarstvo održivog razvoja i turizma, *Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Ministarstva održivog razvoja i turizma*. Pravilnik je dostupan na: <http://www.mrt.gov.me/ResourceManager/FileDownload.aspx?rid=273176&rType=2> (posljedna posjeta 15. maj 2018. godine)

¹⁹ Portal Analitika, *Zaposlice još 43 inspektora za kontrolu prostora, 9.12.2017*. Više na: <http://m.portalanalitika.me/clanak/288416/zaposlice-jos-43-inspektora-za-kontrolu-prostora> (posljednja posjeta 16. maj 2018. godine)

²⁰ Portal Analitika, *Potrebno 70 inspektora za legalizaciju, 12.04.2018*. Više na: <http://m.portalanalitika.me/clanak/298980/potrebno-70-inspektora-za-legalizaciju> (posljednja posjeta 16. maj 2018. godine)